

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Johdanto

Viitasaaren lukion toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma perustuu lakiin naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/86, muutettu lailla 30.12.2014/1329). Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoituksena on sitouttaa henkilöstö ja opiskelijat tasa-arvo ja yhdenvertaisuusasioiden edistämiseen. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman laadintaan osallistuvat kaikki henkilöstöryhmät ja opiskelijakunta.

Tasa-arvolaki edellyttää, että tasa-arvosuunnitelma sisältää kartoituksen oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta ja siihen liittyvistä ongelmista. Kartoituksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota tasa-arvon toteutumiseen opiskelijavalinnoissa, opetusta järjestettäessä ja opintosuorituksia arvioitaessa. Kartoituksessa tulee kiinnittää huomiota myös toimenpiteisiin, joilla pyritään seksuaalisen häirinnän ja sukupuolen perusteella tapahtuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

Kartoitus toteutetaan lukuvuosittain jaksopalautteissa. Opiskelijalla on mahdollisuus antaa palaute nimettömänä sähköisessä kyselyssä. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa päivitetään kerran kolmessa vuodessa.

Lukio työyhteisönä

Viitasaaren lukiossa on 7 vakituista opettajaa, lisäksi on useita Haapaniemen koulun perusopetuksen kanssa yhteisiä opettajia. Lukiossa on osa-aikainen toimistosihiteeri. Opiskelijavalinta tapahtuu lainsäädännön määrittämällä tavalla (Lukiolaki 20–22 §), joten opiskelijavalinnassa sukupuolella ole mitään merkitystä. Lukiossa ei ole sisäänpääsulle keskiarvorajaa. Henkilökunnan valinta tapahtuu asetettujen pätevyysvaatimusten ja tehtävään soveltuvuuden perusteella. Henkilökunnan haku ja valintaprosessissa ei iällä tai sukupuolella ole merkitystä.

Toiminnan perusteet

Viitasaaren lukiossa pidetään säännöllisesti opettajainkokouksia jokaisen jakson jälkeen ja muulloin tarvittaessa. Opettajainkokouksissa on kaikilla puheoikeus, ja päätökset pyritään tekemään yksimielisesti. Kokouksissa puhetta johtaa rehtori ja päätösasioista kirjataan muistio tai pöytäkirja.

Opettajien palkkausperusteet on tarkasti määritelty virkaehtosopimuksessa, joten tasa-arvo ja yhdenvertaisuus toteutuvat palkkausasioissa automaattisesti. Myös opetustehtävät jaetaan oikeudenmukaisesti, avoimesti ja opettajia kuullen.

Kaikki lukion opiskelijat yhdessä muodostavat lukion opiskelijakunnan, joka keskuudestaan valitsee opiskelijakunnan hallituksen ja hallitukselle puheenjohtajan. Opiskelijakunta on kouluyhteisön virallinen osa, jonka mielipidettä kuullaan lukiolain 33 § mukaisesti opiskelijoita koskevissa asioissa. Opiskelijakunta voi muulloinkin ottaa kantaa koulun toimintaan, tehdä aloitteita, toimia yhteisissä hankkeissa osapuolena ja järjestää omaa toimintaa. Opiskelijakunnan edustaja/t voidaan kutsua tarvittaessa opettajainkokouksiin.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen, tilanteen arviointi ja seurantamenetelmät

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista seurataan jatkuvasti arjessa. Mahdollisiin esille nouseviin epäkohtiin pyritään puuttumaan nopeasti. Koulun toiminnassa keskeisiä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen osa-alueita ovat:

- Aine ja kurssivalinnat – opettaja kannustaa kaikkia opiskelijoita sukupuolesta riippumatta oman oppiaineensa opiskeluun.
- Opintosuoritusten arviointi – arvioinnissa tiedostetaan tasa-arvon toteuttamisen kannalta keskeiset haasteet.
- Urasuunnitteluohjaus – opiskelijoita kannustetaan jatko-opintoihin erilaisille aloille sukupuolesta riippumatta.
- Ainekohtaiset arviointiperusteet – arviointiperusteet ja kriteerit suunnitellaan niin, ettei opintomenestys ole riippuvainen opiskelijan sukupuolesta.
- Työn ja tehtävien jako opettajien kesken – töiden ja vastuiden jakaminen tapahtuu sukupuolesta ja iästä riippumatta.
- Seksuaalinen häirintä tai painostus – puututaan välittömästi, jos havaitaan seksuaalista häirintää tai painostusta.
- Syrjintä ja kiusaaminen koulussa – molempiin sovelletaan nollatoleranssia.
- Vuorovaikutuskulttuuri – lukion vuorovaikutuskulttuuri on kaikilta osin kannustavaa, hienotunteista ja toista loukkaamatonta.

Viitasaaren lukiossa palautteen keräämisvastuu ja tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumismvastuu kuuluvat toimivalle johdolle. Henkilökuntaa koskevien tasa-arvoloukkausten tapahtuessa, tai niiden estämiseksi, on otettava yhteyttä lähimpään esimieheen lukuun ottamatta tilanteita, joissa hän itse on asianosainen. Tällöin vastuu siirtyy sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueen johtajalle.

Opiskelijoiden tasa-arvo ja yhdenvertaisuustilanteen säilymisestä hyvänä ovat vastuussa koulun johdon lisäksi opettajakunta ja opiskelijakunta. Opiskelijoita koskevissa tasa-arvo loukkauksissa yhteys otetaan ryhmänohjaajaan, lukuun ottamatta tilanteita, joissa hän itse on asianosainen. Tällöin yhteys otetaan rehtoriin.

Viranomaisen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi (yhdenvertaisuuslaki 5 §). Edistämistoimenpiteiden on oltava tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia, huomioon ottaen viranomaisen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet.

Viranomaisella on oltava suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi.

Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on varattava oppilaille ja heidän huoltajilleen sekä opiskelijoille tai heidän edustajilleen mahdollisuus tulla kuulluiksi edistämistoimenpiteistä. (yhdenvertaisuuslaki 6§)